

הקדמה למורה

פרויקט "**פנים. יום. זיכרון.**" הוא מיזם שמנציח זיכרונות מחייהם של נופלים באמצעות סרטי אנימציה. רסיסי זיכרון, רגעים קטנים בחייהם של הנופלים, שחברים וקרובים של הנופלים בחרו לשתף, קמים לתחייה על המסך ומעניקים ליקיריהם נצח. בבסיס הפרויקט עומדת האמונה שהזיכרונות נושאים משמעות יותר מיום אחד בשנה.

בכל שנה אנו פונים ליוצרים צעירים בתחום האנימציה בבקשה להנציח רגעי מפגש וחסד בחיי הנופלים. היום הפרויקט מונה יותר מ-40 סרטים, ובכוונתנו לבסס מאגר זיכרונות וירטואלי ישראלי רחב ממדים. את כל הסרטים ומערכי השיעור, המתאימים למגוון שכבות גיל, אפשר למצוא באתר בית אבי חי, [בעמוד הפרויקט](#).

לקראת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה, יצרנו מערכי שיעור חדשים העוסקים בזיכרון ומותאמים לכיתות ה'–י"ב, ואף למכינות קדם צבאיות; כל שכבת גיל על פי יכולותיה.

אנו מאמינים כי מערכי שיעור אלה, הכוללים צפייה בסרטים שונים ודיון מעמיק על משמעותו של הזיכרון בחיינו בהקשר של הסרטים שראינו, מאפשרים לנו להשפיע על עיצוב תודעת הזיכרון של תלמידינו.

אומנם מערכי השיעור הינם מותאמי גיל, ואולם אין אנו יודעים מהם הסיפורים המשפחתיים של התלמידים. אנו ממליצים לצפות מראש בסרטי מערך השיעור שבחרתם ולנקוט משנה זהירות שעה שאתם דנים בנושאים המורכבים שיום הזיכרון מזמן לדיון.

מערכי השיעור המציעים מגוון תכנים והצעות לדיון, הם ארוכים יותר מזמן שיעור ממוצע. עליכם לבחור את התכנים המתאימים ביותר לכיתתכם, וכך להתאים את מהלך השיעור לזמן העומד לרשותכם.

המבנה של כל מערכי השיעור המקוונים כולל טקסטים ותמונות לשיתוף מסך עם התלמידים, ואלה ישמשו לכם מצגת.

אנו מאחלים לכם הצלחה וימים טובים,

צוות הפרויקט

פנים. יום. זיכרון.

לומדים וזוכרים

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

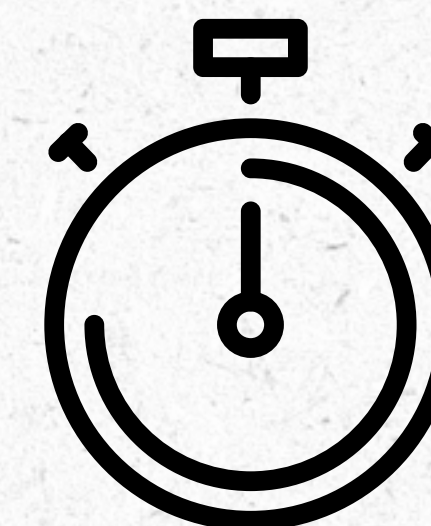
מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

מהלך השיעור

<<< מערך שיעור מקוון לכיתות ה'-ו' >>>

במערך זה נעסוק ברגעים קטנים, לא-חשובים לכאורה, המשמשים סוכני זיכרון שמציפים בנו בלי התראה את הגעגוע לאדם שהיה ואיננו.

רגעים קטנים-גדולים מהלך השיעור

חלק שני (30 דקות)

- צפייה בשני סרטים
- דיון משותף
- סיכום השיעור

חלק ראשון (15 דקות)

- קריאת שיר
- תרגיל אישי

סה"כ: 45 דק'

קריאת שיר

נקרא את הטקסט מתוך השיר "תמיד יחכו לך" מאת לאה שבת. נעלה אותו על המסך ונקרא יחד. אפשר להציע שאחד התלמידים יקריא.

*אפשר להשמיע את הדקה הראשונה [של השיר](#), עד סוף הפזמון.

"תמיד יחכו לך" / לאה שבת (מופיע גם כנספח)

כל מטוס שטס בשמיים
כל כוכב מאיר בעיניים
מזכיר לי אותך
נחליאלי לפני הגשם
צרצרים בשעות הערב
תמיד יחכו לך

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

תרגיל אישי קצר:

חשבו על משהו (סיטואציה, שיר, מקום, חפץ, צליל, ריח וכדומה) שמעלה בכם זיכרון בכל פעם שאתם נתקלים בו וכתבו על מי או על מה שזה מזכיר לכם ועל התחושות שזה מעורר בכם.

* ניתן לתלמידים
כמה דקות לכתוב.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

שיתוף:

- נבקש מהתלמידים לתאר בקצרה בצ'אט מהם הדברים שמעוררים בהם זיכרונות (בלי לשתף בזיכרונות עצמם).
- נבקש משניים-שלושה תלמידים לשתף ברגש שעורר בהם הזיכרון.
- נעלה על המסך את המילים מתוך השיר ונשאל את התלמידים אילו תחושות הוא מעורר בהם ומהי לדעתם החוויה של הדוברת בשיר.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

חלק ראשון | חלק שני

חלק שני (30 דקות)

צפייה בסרטים

נצפה בשני סרטי אנימציה קצרים המתארים זיכרון ספציפי מאוד המסופר מנקודת מבטה של אחות שאיבדה את אחיה.

נצפה בסרט "[יום כיפור בוטל](#)"

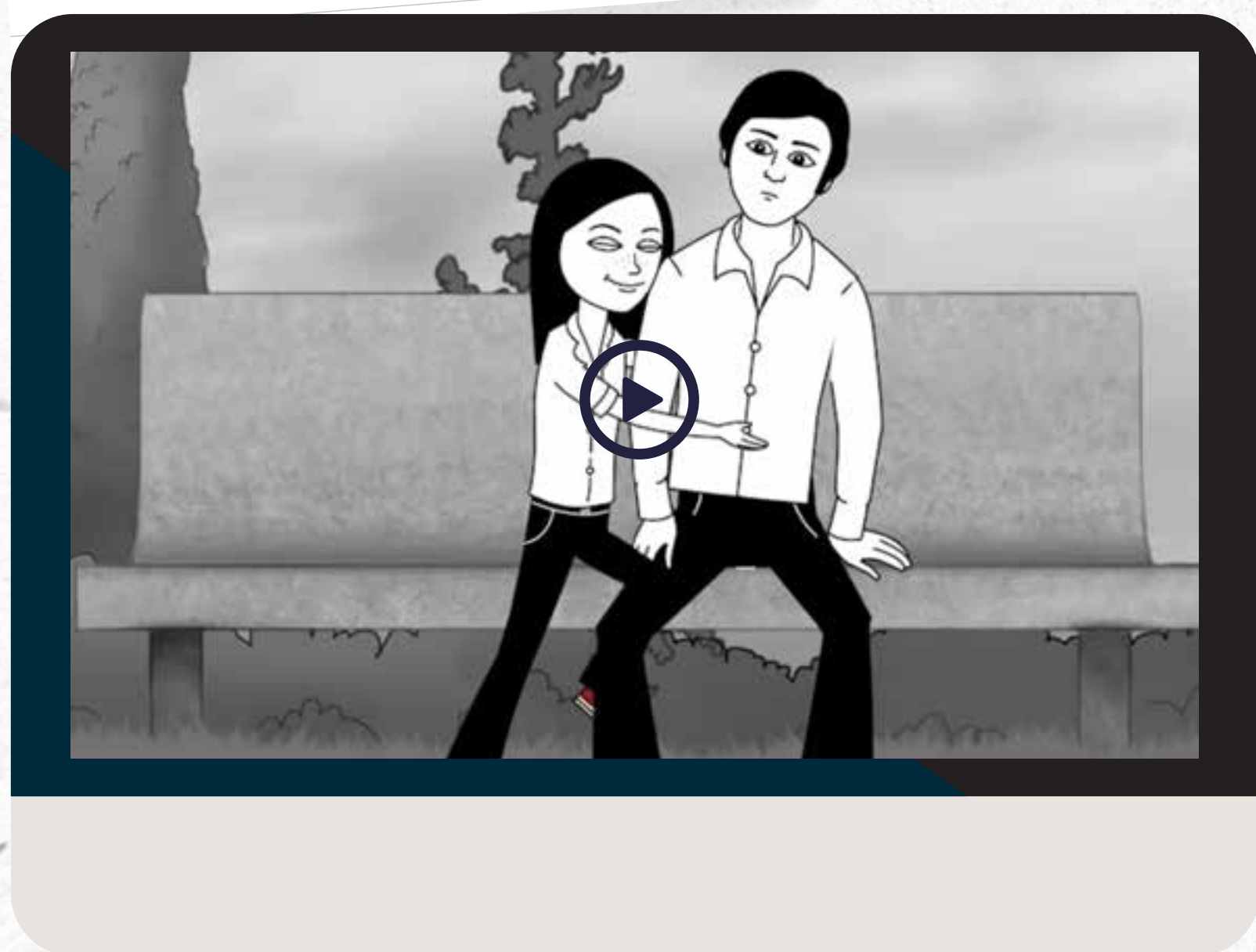
(אורך: 2:17 דקות)

הנחיה לפני הצפייה: נצפה בסרט אנימציה לזכרו של ראובן גבריהו. הסרט משתמש באמצעי מבע קולנועיים - זוויות "צילום", צבעים, רקע, מעברים, צלילים - כדי להביע תחושות ולספר את הסיפור. שימו לב אליהם.

* כדאי להוריד את הסרטים מיוטיוב למחשב מראש, וכך להימנע מעיכוב בהקרנתם.

* כדי לצפות יחד בסרטים, יש לשתף את המסך עם התלמידים ולהשתיק את שאר הקולות.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים
קטנים מהחיים
המשמשים סוכני זיכרון
וגעגוע לאדם שהיה איננו.

רקע למורה - מתוך דברי יוצרי הסרט:

"הסיפור הקצר 'סלט ירקות' המסופר מנקודת מבטה של שרי אנסקי מעביר היטב את תחושת ההפתעה ששררה בארץ עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים. בסיפור מתארת אנסקי את הרגעים האחרונים שבילתה עם אחיה לפני שנפל במלחמה ואת רגשות האשמה שחשה על המעשה האסור שעשתה".

* מומלץ לקרוא עוד על ראובן גבריהו [בעמוד הפרויקט](#).

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים
קטנים מהחיים
המשמשים סוכני זיכרון
וגעגוע לאדם שהיה איננו.

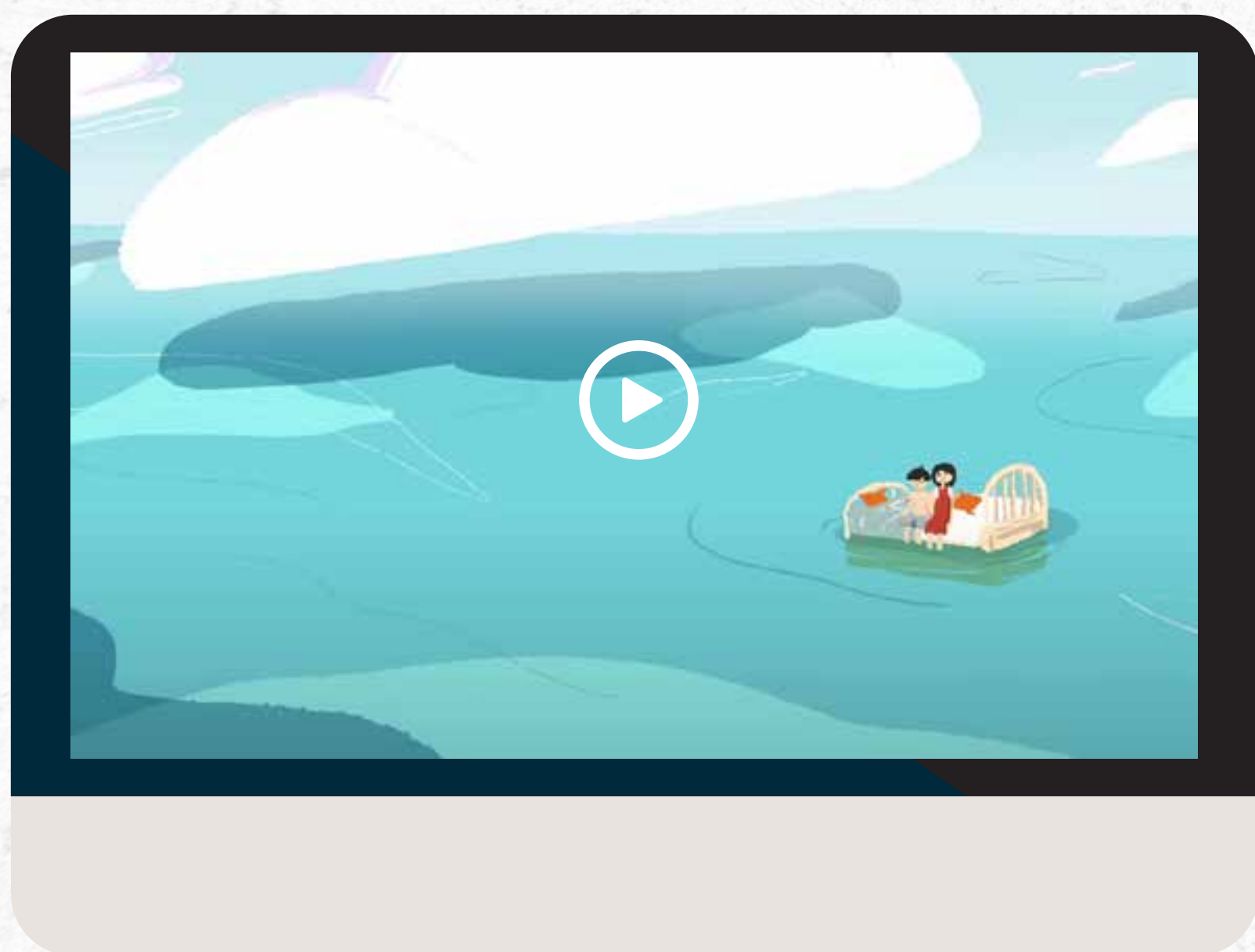
- לאחר הצפייה בסרט נפתח את הסאונד לדיון משותף:
- מהם אמצעי המבע הקולנועיים ששמתם לב אליהם? כיצד הם תרמו לסיפור?
- מה עומד במרכז הזיכרון של שרי? מה מזכיר לה את הרגעים האחרונים עם אחיה?
- אילו תחושות מעורר הזיכרון הזה?
- מדוע לדעתכם הוא בעל משמעות?

נצפה בסרט "[דמיון חופשי](#)" (אורך: 3:50 דקות)

הנחיה לפני הצפייה: הסרט שנעשה לזכרו

של דימה לויטס עושה אף הוא שימוש באמצעי מבע קולנועיים. שימו לב לאמצעים שכבר ציינו וכן לקטעים בסרט שמתאפשרים בזכות השימוש באנימציה.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

סלק ראשון | חלק שני

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

רקע למורה:

דימה ואנה עלו עם בני משפחתם מרוסיה. בתוך חדרם הדל בראו השניים עולם דמיונות מרגש. כשאבא היה שוטף את הבית, הם הפליגו בים הסוער, חצו איים נידחים ורקדו עם הילידים. לאחר מות דימה, נותר הזיכרון הזה נצור בלבה של אנה. מומלץ לקרוא עוד על דימה לויטס [בעמוד הפרויקט](#).

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים
קטנים מהחיים
המשמשים סוכני זיכרון
וגעגוע לאדם שהיה איננו.

לאחר הצפייה בסרט נפתח את הסאונד לדיון משותף:

- מה הבנתם מהסרט?
- באילו אמצעי מבע קולנועיים הבחנתם? כיצד הם תרמו לסיפור?
- מה עומד במרכז הזיכרון של אנה?
- מה מציף את זיכרון משחקי הדמיון?
- אילו תחושות מעורר הזיכרון הזה?
- מדוע לדעתכם הוא בעל משמעות?

סיכום

צפינו בשני סרטים העוסקים בזיכרון אישי. יוצרי הסרטים לא ניסו לספר את סיפור חייהם או מותם של הנופלים, אלא לאפשר לנו להציץ לתוך הזיכרון האישי של קרוביהם, שרגע קטן כמו שטיפת רצפה או אכילת סלט מציף אותו.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

פנים. יום. זיכרון.

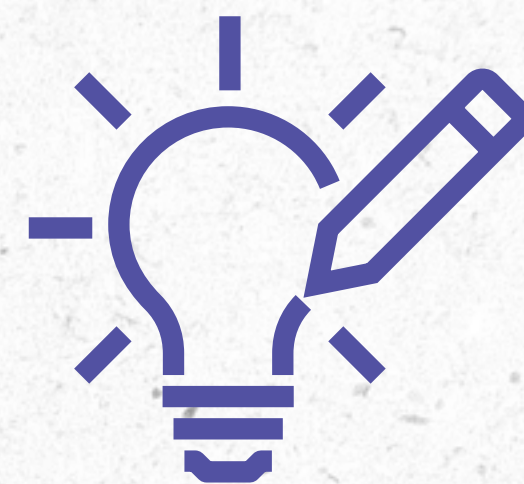
רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

שאלות לסיום

(אפשר לקיים דיון משותף קצר או לתת כמשימת כתיבה לבית):

- מה גורם לסיטואציות מסוימות להישמר בזיכרון שלנו?
- האם לדעתכם אפשר לדעת מראש אם סיטואציה מסוימת תיהפך לבעלת משמעות?
- האם אפשר לייצר באופן מודע זיכרונות בעלי משמעות עם אנשים יקרים לנו?

הצעה לתרגיל לבית:

חשבו על אדם יקר לכם.

מה מעוררת בכם המחשבה עליו? אילו זיכרונות או דימויים או תחושות הוא מציף בכם? תארו כיצד הייתם הופכים זיכרון זה לסרט ובאילו אמצעי מבע קולנועיים הייתם משתמשים כדי להעביר את התחושה שמעורר בכם זיכרון זה.

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים קטנים מהחיים המשמשים סוכני זיכרון וגעגוע לאדם שהיה איננו.

< נספח

פנים. יום. זיכרון.

רגעים קטנים-גדולים

מערך זה עוסק ברגעים
קטנים מהחיים
המשמשים סוכני זיכרון
וגעגוע לאדם שהיה איננו.

"תמיד יחכו לך" / לאה שבת

"כל מטוס שטס בשמיים

כל כוכב מאיר בעיניים

מזכיר לי אותך

נחליאלי לפני הגשם

צרצרים בשעות הערב

תמיד יחכו לך..."